

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120207164
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4120207164.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Eriky Madarászovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. V., nar. XX.X.XXXX, bytom u otca, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky Q. V., nar. X.XX.XXXX, bytom P. 9, Z., t.č. A., X. XX a otca X. G., nar. X.X.XXXX, bytom H. 2, Z.- I., zastúpený: JUDr. Mário Toman, advokát so sídlom v Nitre, Pribinovo námestie 3, v konaní o návrhu otca dieťaťa na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 11P/152/2020-21 zo dňa 10. júla 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Napadnutým uznesením súd prvej inštancie dočasne zveril maloletú E. V., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti otca dieťaťa. Matku dieťaťa zaviazal prispievať na výživu maloletej E. V. výživným v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa vždy do 15-teho dňa príslušného mesiaca vopred. Zároveň upravil styk tak, že matka dieťaťa sa bude s maloletou stretávať každý páry týždeň v kalendárnom roku od soboty 9.00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele 17.00 hod. Otca dieťaťa zaviazal maloleté dieťa v určenom čase na styk s matkou riadne pripraviť a v určenom čase maloleté dieťa pred miestom bydliska otca dieťaťa matke odovzdať. Matku dieťaťa zaviazal maloleté dieťa v určenom čase na styk od otca dieťaťa prevziať pred miestom bydliska otca dieťaťa a v určenom čase maloleté dieťa otcovi odovzdať pred miestom bydliska otca dieťaťa.

1.2 Súd prvej inštancie poukázal na návrh otca dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj návrh vo veci samej, ktorým požadoval, aby súd zmenil rozsudok OS Nitra č. k. 13P/263/2017-46 zo dňa 19.12.2017 tak, že zruší zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti a určí, že dočasne zveruje maloletú E. do osobnej starostlivosti otca a matku dieťaťa zaviazže prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka dieťaťa sa nedostatočne stará v SOS o maloletú E., pričom riadne nedodržiava hygienu u dieťaťa tak osobnú, ako aj hygienu oblečenia, počas týždňa u nej dieťa nekúpe, čo potvrdilo aj dieťa, ktoré chodí od matky špinavé, s neumytými zubami, taktiež oblečenie je špinavé. Uviedol, že matka dieťaťa v nadmernej miere požíva alkoholické nápoje, a to aj v čase, keď má v starostlivosti dieťa. Maloletá sa mu sťažovala, že matka pije dlho do noci, potom si ľahne k nej do postele, smrdí, no stane sa aj to, že ju skoro zadlávi- padne na dieťa. Dieťa tiež otcovi udávalo, že matka po stave opilosti vstáva až na obed, takže dieťa nemá zabezpečené žiadne raňajky a obedom je zvyčajne len sáčková rajčinová polievka. Poukazuje tiež na to, že matka pred dieťaťom vulgárne nadáva a hreší a skoro každý deň, keď má matka dieťa, chodí s maloletou do krčmy, a to do neskorých hodín, aj do cca 22.00 hod., čo mu povedala maloletá E. a aj jeho známí, ktorí matku dieťaťa poznajú. Otec doplnil, že párkrát prišiel do domácnosti, kde bývala matka s maloletou a keď zistil v akom stave je matka dieťaťa, prespal tam, aby sa nič nestalo. Stalo sa, že musel privolať aj hliadku, keď dieťa veľmi plakalo a matka nechcela dovoliť, aby ju zobral. Tieto situácie mala možnosť vidieť aj stará matka zo strany matky, ktorá mu povedala, že je ochotná toto

všetko v záujme dieťaťa dosvedčiť, pretože vie aká je nezodpovedná jej dcéra. Otec uviedol, že matka dieťaťa podľa neho nie je v poriadku po psychickej stránke a je závislá na alkohole. V minulosti bola 2x hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení, no nedoliečila sa a odišla na vlastnú zodpovednosť.

1.3 Po právnej stránke súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil § 2 ods. 2 CMP, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1,2, § 328 ods. 1,2 veta druhá CSP, § 366 CMP. Poukázal na skutočnosť, že v súčasnej dobe sa súdom určená SOS rodičov o maloletú nerealizuje. Matka sa o maloletú nestará a odišla z podnájmu, ktorý mala v Nitre za jej novým priateľom do A.. Nevedela udať adresu jej priateľa, takže je možné pochybovať o tom, kde vlastne matka dieťaťa žije a v akom prostredí sa pohybuje. Súd však zistil, že maloletá žije u jej otca v rodinnom dome, kde žijú aj príbuzní otca. Otec dieťaťa má príjem z výkonu práce okolo 600-700 eur. Maloletá má vytvorený dobrý vzťah s otcom ako rodičom. Nezodpovednosť matky dieťaťa otcovi potvrdila aj stará matka zo strany matky dieťaťa. Otec dieťaťa zároveň poukázal na to, že matka dieťaťa v minulosti bola 2x hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení, pričom sa nedoliečila a odišla na vlastnú zodpovednosť. Vyšetrenia, ktoré absolvoval u lekárov otec dieťaťa s maloletou potvrdilo aj to, že zdravotný stav dieťaťa môže byť spôsobený aj stresom z toho, čo dieťa všetko prežíva a lekárka mu doporučila riešiť stav u maloletej zverením maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Otec v záujme maloletej následne zabezpečil aj odbornú spoluprácu s PhDr. Zaťkovou, ktorá by sa mala realizovať v mesiaci august 2020. Otec chce takto pre dieťa zabezpečiť odbornú pomoc, nakoľko dieťa máva tiky a stresy z toho, čo prežívalo u jej matky. Podľa zistenia stavu pomerov u otca šetrením pomerov z úrovne ÚPSVaR Nitra neboli zistené žiadne nedostatky, ktoré by bránili stavu, aby maloletá naďalej žila v prostredí u otca. Súd konštatoval, že pomery na strane matky známe nie sú, ani jej finančná situácia, pričom ani jej kontakt s maloletou nie je nijako pravidelný.

1.4 Súd prvej inštancie považoval za dôvodné, aby v stave, keď otec dieťaťa sa dokáže riadne postarať o maloletú a v tomto smere sú mu nápomocní aj rodinní príslušníci, bola maloletá dočasne (do rozhodnutia vo veci samej ohľadom UPP k maloletej) zverená jej otcovi. Poukázal na to, že matka dieťaťa sa o maloletú zaujíma len veľmi sporadicky, je s ňou v minimálnom kontakte, a to telefonicky. Uviedol, že matka evidentne v súčasnom období nemá vytvorené žiadne podmienky a zázemie pre výkon starostlivosti o maloletú, inak by sa zrejme vyjadрила k bývaniu u jej priateľa v A.. Je možné domnievať sa, že matka pre seba momentálne nemá žiadne stabilné bývanie ani zázemie. Súd dôvodil, že maloletá v súčasnej dobe jednoznačne nemá vytvorené u matky zázemie a bezpečie už aj vzhľadom na to, ako sa matka dieťaťa pred maloletou správala čo sa týka napr. požívania alkoholu, návštevy krčmy, neskorých príchodov z krčmy a zrejme aj pomerne nízkou úrovňou starostlivosti o maloletú. Ak matka dieťaťa v súčasnej dobe vedie spôsob života, ktorý bol opísaný v návrhu otca dieťaťa z jeho strany, predstavuje pre maloletú dcéru nebezpečenstvo, ktoré by mohlo ohroziť v ďalšom období priaznivý vývoj maloletej. Ten sa snaží v súčasnej dobe dostať do určitého normálu otec dieťaťa, a to aj v spolupráci s lekárom a psychológom. Súd uviedol, že v najlepšom záujme maloletej sa javí preto stav, aby bola dočasne zverená otcovi a matka sa podieľala na výžive maloletej výživným v sume 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, teda minimálnym výživným 29,42 eur mesačne a aby sa s maloletou stretávala. Súd prvej inštancie mal za to, že stretnutie maloletej s matkou by sa mohlo nateraz na základe neodkladného opatrenia realizovať každý párný týždeň v príslušnom kalendárnom roku od soboty 9.00 hod. do nedele 17.00 hod., keďže aj samotná maloletá sa vyjadрила, že jej mamina chýba. Zohľadniť však zároveň treba súčasný stav pomerov na strane matky, pretože matka pre styk s maloletou musí vytvoriť vhodné podmienky, v ktorých dokáže s maloletou plnohodnotne a vhodne stráviť čas tak, že sa maloletej bude predovšetkým venovať.

2. Proti tomuto uzneseniu podala písomne odvolanie matka maloletej, ktorá namietala tvrdenie otca, že sa nedostatočne starala o maloletú, ako aj skutočnosť, že dlhodobo holduje alkoholu. Mala ťažké obdobie, doma boli veľké problémy, napokon ju matka vyhodila z domu. Tvrdenia otca, že by maloletú pravidelne vodila do krčmy do neskorých hodín, nie je úplne pravdou, chodila na kofolu s kamarátkou a maloletou, ale maximálne vždy do 20.00 - 21.00 hod., nakoľko maloletá chodila od navrhovateľa s úplne rozhodným režimom, nechodila pravidelne spať, nepravidelne jedla a jediné čo pýtala jest' bolo sladké. Uviedla, že momentálne alkohol nepije vôbec a jej partner tiež nie. Žije v A. s priateľom v rodinnom dome, kde bude mať aj maloletá svoju izbu. Čo sa týka zdravotného stavu dieťaťa, uviedla, že maloletá má zdravotné problémy kvôli nedostatočne vyváženej strave, pretože dieťa u navrhovateľa celý deň sedí pri počítači a je sladkosti. Matka ďalej uviedla, že otec sa nevie plnohodnotne postarať o maloletú, nakoľko s ňou vôbec netrávi čas, stále je v práci a maloletá matke rozpráva, že je celý deň so sestrou navrhovateľa alebo s babkou. Maloletá sa matke sťažovala, že babka ju bije mucholapkou všade po tele, keď neposlúcha. Matka maloletej si myslí, že to nie je v poriadku, a preto žiada súd o zverenie maloletej výhradne do jej starostlivosti. Je toho názoru, že sa vie o dcéru lepšie postarať.

3. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie, nakoľko aj v zmysle vykonaného pohovoru s maloletou je uvedené rozhodnutie v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

4. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec maloletej, ktorý nesúhlasil s odvolaním matky. Poukázal opätovne na to, že matka je psychicky labilná, o maloletú sa nevedela riadne postarať. Všetky výdavky na maloletú hradil vždy on. Od malička chodil len on s maloletou k lekárom na prehliadky, očkovania. Matka nikdy nemala záujem o prácu. Uviedol, že jeho matka nikdy dieťa fyzicky nenapadla. Čo sa týka počítača, povolenie mala maloletá len cez prázdniny. Od nástupu do školy má iný režim. Dodal, že nesúhlasí s tvrdením, že by sa odporkyňa dokázala po 6. rokoch o maloletú lepšie postarať, pretože to nedokázala ani keď bývala v Nitre, nie ešte keď býva mimo mesta, v ktorom maloletá vyrastala. Otec bol toho názoru, že zverenie maloletej matke a zmena školy, bydliska a stratu stáleho kontaktu s otcom a jeho rodinou by maloletá znášala veľmi zle.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

6. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

9. V ustanovení § 325 ods. 2 CSP je vypočítaný obsah neodkladných opatrení len príkladmo, čo je vyjadrené slovom "najmä". Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pri oboch skupinách predbežných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Pretože CMP v jeho tretej časti obsahuje len úpravu niektorých ustanovení o neodkladných a iných opatreniach súdu, keď v zmysle ustanovení § 365 až 368 CMP je možné nariadiť neodkladné opatrenie vo veciach ochrany maloletého, výživného, osobnej starostlivosti maloletého a vo veci povolenia súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých, na neodkladné opatrenie o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom je potrebné aplikovať právnu úpravu ustanovení § 324 a nasl. CSP.

10. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je správne a dostatočne odôvodnené, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol.

11. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že otec maloletej v podanom návrhu osvedčil nevyhnutnosť dočasného zverenia maloletej do jeho starostlivosti. Maloletá síce bola zverená rozsudkom Okresného súdu v Nitre č.k. 13P/263/2017-46 zo dňa 19.12.2017 do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, avšak v konaní boli osvedčené dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúce v nedostatočnej starostlivosti matky o maloletú, a to nielen návrhom otca s priloženými listinnými dôkazmi, ale aj správou kolízneho opatrovníka, ktorý vykonal šetrenie v domácnosti otca, ako aj pohovor s maloletým dieťaťom. V čase šetrenia pomerov nebolo možné vykonať šetrenie a pohovor aj s matkou, keďže táto nevedela uviesť adresu, na ktorej sa zdržiava v A. u priateľa. Súd preto nemal preukázané pomery na strane matky, ktorá zmenila miesto svojho pobytu, odsťahovala sa z Nitry do A. na v tom čase neznáme miesto. Na strane matky došlo k zmene pomerov z dôvodu zmeny pobytu, pričom maloletá zostala bývať u svojho otca. S maloletou sa kontaktovala iba telefonicky.

12. Námiety matky v odvolaní v tom smere, že otec sa nevie plnohodnotne postarať o maloletú, nakoľko s ňou vôbec netrávi čas, nepovažoval odvolací súd za opodstatnené. Je zrejmé, že ak otec pracuje,

nemôže byť neustále s maloletou, navyše v súčasnosti maloletá navštevuje ZŠ a so starostlivosťou o dieťa otcovi pomáha aj jeho matka, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti. V rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia nebola žiadnym spôsobom spochybnená starostlivosť otca o dieťa, ako na to poukazuje matka. Odvolací súd za takto zisteného skutkového stavu nesúhlasí s tvrdením matky, že sa otec nevie dostatočne postarať o maloletú. Je potrebné zdôrazniť, že na súde prebieha aj riadne konanie o úpravu práv a povinností k maloletej, v rámci ktorého súd vykoná riadne dokazovanie za účelom zistenia, u ktorého rodiča má dieťa lepšie podmienky pre jeho zdravý a plnohodnotný vývoj. Je zrejmé, že vzhľadom na zmenu pobytu matky, nebude možné realizovať striedavú osobnú starostlivosť, a to aj vzhľadom ku skutočnosti, že maloletá je už žiačkou ZŠ. V priebehu tohto konania, teda až do rozhodnutia vo veci samej, však bude mať matka zabezpečený osobný kontakt s maloletou, pretože súd prvej inštancie upravil aj styk matky s maloletou na každý páry víkend. Týmto spôsobom bude môcť matka ďalej rozvíjať svoj vzťah s dieťaťom a byť s ním v pravidelnom kontakte.

13. Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení správne určil matke aj vyživovaciu povinnosť v nevyhnutnej miere tak, ako to vyžaduje ust. § 366 CMP. V zmysle tohto ustanovenia súd určuje rozsah vyživovacej povinnosti rodiča v takej výške, aby boli vykryté len nevyhnutné výdavky maloletého dieťaťa. Až v ďalšom konaní vo veci samej následne po vykonanom dokazovaní súd na základe zistených schopností a možností rodiča prispievať na výživu maloletého dieťaťa určuje výživné vo výške zodpovedajúcej výsledkom vykonaného dokazovania.

14. S ohľadom na námietky matky uvedené v odvolaní odvolací súd dodáva, že súd vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pred ich nariadením nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. Súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pojem potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu je treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom, by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. V danej veci však boli osvedčené také skutočnosti, ktoré odôvodňovali prijať záver, že je nevyhnuté zveriť dočasne maloleté dieťa do osobnej starostlivosti otca neodkladným opatrením.

15. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd námietky matky uvedené v odvolaní považoval za nedôvodné, preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

16. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).